

Uputa za obavljanje i procjenu rezultata post mortem pregleda u svrhu
utvrđivanja mogućih znakova loših uvjeta držanja na farmi s obzirom na
dobrobit pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa

ZAKONSKA OSNOVA

1. Zakon o zaštiti životinja (Narodne novine, broj 135/2006 i 37/2013)
2. Zakon o veterinarstvu (Narodne novine, broj, 82/2013 i 148/2013)
3. Uredba (EZ) br. 854/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju posebnih pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi
4. Pravilnik o određivanju minimalnih pravila za zaštitu pilića koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (Narodne novine, broj 79/2008) (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

UVOD

U sklopu službenih kontrola i pregleda koji se provode prema Zakonu o veterinarstvu (Narodne novine, broj, 82/2013 i 148/2013) kojim se među ostalim utvrđuje provedba Uredbe (EZ) br. 854/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju posebnih pravila organizacije službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi (SL L 139, 30. 4. 2004., sa svim izmjenama i dopunama) veterinarski inspektor/kontrolno tijelo procjenjuje rezultate pregleda post mortem da bi otkrio druge moguće znakove loših uvjeta držanja s obzirom na dobrobit životinja, kao što su povećana pojava kontaktnog dermatitisa, parazitoza i sistemskih oboljenja na gospodarstvu ili u jedinici peradnjaka gospodarstva podrijetla.

Službene kontrole i pregledi i daljnje praćenje te poduzete mjere u svrhu provjere provođenja mjera naređenih od strane veterinarske inspekcije uključuju mjere iz Dodatka III. Pravilnika

Tablica br. 1., Pokazatelji dobrobiti

POKAZATELJI DOBROBITI
Kontaktni dermatitisi – dermatitisi na jastučićima nogu
Kontaktni dermatitisi – dermatitisi na tarzalnim zglobovima
Životinje čiji su se trupovi morali odbaciti nakon klanja – sistemska oboljenja i parazitoze
Kumulativna dnevna stopa smrtnosti (%)
Dnevna stopa smrtnosti (%)
Broj uginulih pilića pri dolasku u klaonicu (%)

Za svako jato moraju biti osigurani sljedeći podaci:

- broj farme (JIBG)
- odobrena gustoća naseljenosti (u kg/m²)
- datum klanja
- broj pilića upućenih na klanje
- broj zaklanih pilića
- broj pilića uginulih pri dolasku na klaonicu (%)

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

Za svako jato koje ima odobrenu gustoću naseljenosti veću od 33 kg/m² moraju, od strane posjednika ili odgovorne osobe, biti osigurani sljedeći podaci koji prate jato na klaonicu:

- hibrid ili linija pilića
- dnevna stopa smrtnosti na farmi (broj pilića koji su uginuli u peradnjaku istog dana, uključujući one koji su usmrćeni, podijeljen s brojem pilića koji se nalaze u peradnjaku toga dana te pomnožen sa 100) (%)
- kumulativna dnevna stopa smrtnosti na farmi (zbroy dnevnih stopa smrtnosti) (%)

U slučaju da je odobrena gustoća naseljenosti veća od 33 kg/m² pri dolasku pošiljke na klaonicu moraju se pod nadzorom veterinarskog inspektora/kontrolnog tijela evidentirati sljedeći podaci:

- o dokumentaciji koja prati jato i uključuje dnevnu stopu smrtnosti i kumulativnu dnevnu stopu smrtnosti, koju izračuna vlasnik ili uzgajivač,
- o hibridu ili liniji pilića i
- o broju uginulih pilića.

Vjerodostojnost navedenih podataka provjerava se uzimajući u obzir broj zaklanih pilića i broj pilića uginulih pri dolasku u klaonicu.

POKAZATELJI DOBROBITI

Podatke o kontaktnim dermatitisima koji uključuju promjene na jastučićima nogu - kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu pilića (engl. Foot pad dermatitis) i promjene na tarzalnim zglobovima – kontaktni dermatitisi na tarzalnim zglobovima (engl. Hock burns) te broju uginulih životinja pri dolasku u klaonicu procjenjuje i bilježi veterinarski inspektor/kontrolno tijelo.

Kontaktni dermatitisi

Koža na jastučićima nogu pilića treba biti glatka, bez ranica i normalnog izgleda. Loši uvjeti držanja mogu uzrokovati kontaktni dermatitis koji se obično javlja na središnjem jastučiću, ali se može javiti i na prstima. Koža na tom mjestu se oštećuje i s vremenom dolazi do dubokih lezija.

1. Kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu pilića

Tablica 2., Kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu pilića

Pokazatelj	Kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu pilića.
Mjesto na kojem se prikupljaju podaci	Na lirama na liniji klanja i nakon odsijecanja nogu pilića.
Način procjene oštećenja/promjene	Bodovanje: 0,1 i 2.
	0: Noge bez oštećenja/promjena ili sa manjim zahvaćenim područjem koje uključuje: - blagu promjenu boje ograničenog područja jastučića - površinsko (superficialno) oštećenje

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

	<p>veličine do 5 mm - zarastao ožiljak</p>
	<p>1: Noge s blagim oštećenjima/promjenama koje se ne protežu preko čitavog jastučića. Takvo oštećenje/promjena uključuje: - znatnu promjenu boje ograničenog područja jastučića - znatno površinsko oštećenje bez ulceracije - područja oštećenja tamne/crne boje - bez ulceracije</p>
	<p>2: Noge s opsežnim oštećenjima/promjenama koje se protežu preko čitavog jastučića, a ponekad zahvaćaju i prste. Takvo oštećenje/promjena uključuje: - duboka oštećenja tkiva s ulceracijama (nekada i krvarenja) - velike kraste - jaku otečenost jastučića</p>
	<p>formula za bodovanje dobivenih rezultata ((# zbroj promjena bodovanih sa 1*0,5) + (#zbroj promjena bodovanih sa 2*2)*100/N) = rezultat bodovanja</p> <p>N – broj ukupno pregledanih nogu tj. reprezentativni uzorak jata</p>

2. Kontaktne dermatitise na tarzalnim zglobovima

Tablica 3., Kontaktne dermatitise na tarzalnim zglobovima

Pokazatelj	Kontaktne dermatitise na tarzalnim zglobovima.
Mjesto na kojem se prikupljaju podaci	Na lalama na liniji klanja nakon šurenja ili nakon skidanja perja.
Način procjene oštećenja/promjene	Bodovanje: 0 i 1.
	<p>0: Zglobovi bez oštećenja/promjena ili sa manjim zahvaćenim područjem tarzalnog zgloba veličine do 5 mm koji uključuje: - blagu promjenu boje ograničenog područja zgloba - površinsko oštećenje</p>
	<p>1: - prisutnost oštećenja/promjena koje uključuju:- promjenu boje područja zgloba u opsegu većem od 5 mm - površinsko oštećenje veće od 5 mm - tamnosmeđa ili crna područja na stražnjem djelu zgloba</p>

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

	Izražava se postotkom (%) promjena utvrđenih na reprezentativnom uzorku jata.

Reprezentativni uzorak jata se određuje na sljedeći način:

- Kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu - na 50 nasumice odabranih nogu na početku (prvoj trećini) jata koje se kolje te 50 nasumice odabranih nogu na kraju (zadnjoj trećini) jata koje se kolje.
- Kontaktni dermatitisi na tarzalnim zglobovima - na 100 nasumice odabranih nogu na početku (prvoj trećini) jata koje se kolje te 100 nasumice odabranih nogu na kraju (zadnjoj trećini) jata koje se kolje.

Sistemska oboljenja i parazitoze

Tablica br. 5., Sistemska oboljenja i parazitoze

Pokazatelj	Sistemska oboljenja i parazitoze
Mjesto na kojem se prikupljaju podaci	Nakon klanja
Način procjene oštećenja/promjene	Bilježi se broj trupova odbačenih radi povećane pojave kontaktnog dermatitisa, parazitoza i sistemskih oboljenja (ascites, dehidracija, septikemija, hepatitis, perikarditis, apscesi). Izražava se postotkom (%) na sljedeći način: broj pilića s utvrđenim sistemskim oboljenjem podijeljen s ukupnim brojem zaklanih pilića i pomnoženo sa 100

Način prikupljanja i izračuna za

1. Kumulativnu dnevnu stopu smrtnosti (%)

Tablica br. 6. Kumulativna dnevna stopa smrtnosti

Pokazatelj	Kumulativna dnevna stopa smrtnosti
Mjesto na kojem se prikupljaju podaci	Podaci koji se skupljaju i vode na farmi i prate jato na klaonicu gdje se bilježe
Način procjene oštećenja/promjene	Kumulativna dnevna stopa smrtnosti je zbroj dnevnih stopa smrtnosti*

* dnevna stopa smrtnosti (%) dobiva se tako da se broj pilića koji su uginuli u peradnjaku istog dana, uključujući one koji su usmrćeni bilo zbog bolesti ili drugih razloga, podijeli s brojem pilića koji se nalaze u peradnjaku toga dana te pomnoži sa 100

2. Broj uginulih pilića pri dolasku u klaonicu

Tablica br. 7., Broj uginulih pilića pri dolasku na klaonicu

Pokazatelj	Nalaz uginulih pilića pri dolasku u klaonicu
Mjesto na kojem se prikupljaju podaci	Podaci zabilježeni na klaonici prije stavljanja pilića na lire
Način procjene oštećenja/promjene	Bilježi se broj uginulih pilića pri dolasku u klaonicu, a uključuje broj uginulih pilića iz jednoga jata nakon transporta. Taj broj se podjeli s ukupnim brojem pilića toga jata poslanog na klaonicu i pomnoži sa 100

REZULTATI KOJI ZAHTIJEVAJU DALJNJE POSTUPANJE VETERINARSKE INSPEKCIJE:

1. Kontaktni dermatitisi na jastučićima nogu pilića

- rezultat bodovanja >120

2. Kontaktni dermatitis na tarzalnim zglobovima (%)

- rezultat promjena bodovanih s 1 > 25% ili > 15% u sedam uzastopnih jata istoga posjednika

3. Kumulativna dnevna stopa smrtnosti (%)

- 5%, a u podacima koji prate jato na klaonicu ne postoji adekvatno objašnjenje (bolest)

4. Broj uginulih pilića pri dolasku u klaonicu (%)

- > 1%

OBAVJEŠTAVANJE O REZULTATIMA

Ukoliko se na temelju stope smrtnosti i rezultata pregleda post mortem na klaonici utvrdi da su pilići na farmi držani na način koji ne udovoljava uvjetima s obzirom na dobrobit životinja, veterinarski inspektor prosljeđuje podatke vlasniku ili odgovornoj osobi i veterinarskom inspektoru nadležnom za farmu podrijetla pilića. Vlasnik ili odgovorna osoba i veterinarski inspektor moraju poduzeti odgovarajuće mjere.